Спеціалізованій вченій раді ID 8265
Державного торговельно-економічного
університету
(02156, м. Київ, вул. Кіото, 19)

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційну роботу Корогод Альони Ярославівни на тему: «Національні енергетичні стратегії в умовах декарбонізації світової економіки», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» доктора економічних наук, професора Дугінець Ганни Володимирівни

Актуальність теми та загальна характеристика роботи. У XXI ст. відбувається трансформація світової енергетики, спричинена низкою взаємопов'язаних факторів: прогресуючими кліматичними змінами, зобов'язаннями держав за міжнародними кліматичними угодами, розвитком низьковуглецевих технологій, а також потребою в енергетичній безпеці та економічній стійкості. Усе це зумовлює перегляд підходів до формування та реалізації національних енергетичних стратегій, які мають враховувати багатовекторні виклики – екологічні, економічні, технологічні, геополітичні. В свою чергу декарбонізація перетворилася на системоутворюючий чинник не лише енергетичної політики, а й соціально-економічного розвитку загалом. З одного боку, це відкриває широкі можливості для модернізації економіки, підвищення енергоефективності, розвитку нових ринків і технологій. З іншого - вимагає виваженого управління трансформацією, здатного враховувати національні інтереси, інституційні особливості, потенціал відновлюваної енергетики та потреби громадян. Актуальність дослідження зростає на тлі російсько-української війни, яка змінила геополітичну конфігурацію енергетичних потоків у Європі, поставила під загрозу традиційні постачання ресурсів і виявила критичну залежність багатьох держав від викопних енергоносіїв держави-агресора. У таких умовах національні енергетичні

стратегії повинні не лише реагувати на внутрішні виклики, але й бути релевантними у зовнішньополітичному контексті.

Наукова цінність поданого на рецензування рукопису роботи полягає у комплексному дослідженні теоретико-методичних засад реалізації національних енергетичних стратегій держав в умовах декарбонізації світової економіки та обґрунтуванні на цій основі рекомендацій щодо модернізації енергетичної стратегії сучасної України з огляду пріоритетів її економічної безпеки та взятих на себе міжнародних зобов'язань. Достовірність результатів дослідження, висновків, які містяться у дисертаційній роботі, в цілому, є достатніми. Проблема, досліджена авторкою, враховує значний досвід вітчизняних та закордонних вчених з висвітлення питань формування та впровадження національних енергетичних стратегій в умовах декарбонізації світової економіки та ґрунтується на аналізі законодавчих та нормативно-правових актів, аналітичних матеріалів та відкритих статистичних даних світового та вітчизняного енергетичних ринків.

Мета та завдання дисертаційної роботи. Дисертаційна робота Корогод Альони Ярославівни присвячена поглибленню теоретико-методичних засад та обґрунтуванню практичних рекомендацій щодо формування національних енергетичних стратегій держав в умовах декарбонізації світової економіки.

Здобувачкою наукового ступеню у дослідженні вирішено низку завдань: розкрито еволюцію підходів щодо розуміння процесів декарбонізації світової економіки; визначено детермінанти, що впливають на ці процеси; систематизовано концептуальні підходи до управління розвитком енергетичного сектору держав; здійснено оцінку напрямів та ефективності системи регулювання енергетичним сектором в Україні; обґрунтовано напрями інституційного сприяння розвитку відновлювальної енергетики на глобальному та національному рівнях; визначено можливі шляхи трансформації глобальної енергетичної системи на середньо- та довгострокову перспективу; обґрунтовано

концептуальні положення модернізації енергетичного сектора України з огляду критеріїв енергетичної безпеки та міжнародних зобов'язань.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вирішенні актуальних наукових питань теоретичного спрямування та розроблення практичних рекомендацій щодо формування національних енергетичних стратегій в умовах реалізації пріоритетів сталого розвитку та декарбонізації світової економіки. Наукове значення положень і результатів проведеного Корогод Альоною Ярославівною дослідження, які виноситься на захист, полягають у такому: удосконалено теоретико-методичний підхід до оцінювання ефективності національних регуляторних моделей у сфері енергетики, що базується на виявленні пріоритетних детермінант декарбонізації енергобалансів; уточнено трактування поняття «національна енергетична стратегія», як довгострокового, комплексного плану, що враховує модель генерації та споживання енергії, національні інтереси, безпекові критерії та принципи сталого розвитку; здійснено компаративний аналіз енергетичних стратегій країн з різними моделями розвитку, зокрема країн ЄС, США, Китаю, України, що дозволило визначити особливості застосування інституційних, економічних, правових і безпекових механізмів трансформації енергетики на шляху до кліматичної нейтральності; розроблено авторську багатофакторну регресійну модель, яка дозволяє кількісно оцінити вплив інституційних, інвестиційних і ринкових чинників на рівень використання відновлювальних джерел енергії у національному балансі, обґрунтовано концептуальні положення модернізації енергетичної стратегії України в умовах війни, з урахуванням викликів енергетичної безпеки, потреби заміщення імпортних ресурсів і вимог до синхронізації з енергетичною системою ЄС.

Практичне значення одержаних результатів полягає в узагальненні та розвитку науково-теоретичних положень, в обґрунтуванні методичних підходів

і практичних рекомендацій щодо формування національних енергетичних стратегій держав в умовах декарбонізації світової економіки.

Обґрунтованість і достовірність положень дисертаційної роботи, отриманих висновків та рекомендацій авторки підтверджується їх апробацією на 8 міжнародних науково-практичних конференціях та круглих столах. За темою дисертації авторкою опубліковано 11 наукових праць, з них зокрема: 1 стаття у науковому періодичному виданні, проіндексована у міжнародній наукометричній базі даних Scopus; 2 статті у наукових періодичних виданнях країн ОЕСР з напряму дисертації, 5 статей у наукових фахових виданнях України; 3 публікації за матеріалами міжнародних науково-практичних конференцій, що задовольняє вимогам п. 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року. Публікації повністю відображають зміст проведеного дослідження.

Висновки і рекомендації, запропоновані в дисертаційній роботі, схвалені і впроваджені в практичній діяльності Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Верховної Ради України, (довідка № 43д9/5-2023/238164 від 30.10.2023); Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), (довідка №12092/16.3.1/7-24 від 23.10.2024); Асоціації «Європейсько-Українське Енергетичне Агентство», (довідка №23-10/2024 від 23.10.2024); ГО «ДІКСІ ГРУП» (довідка № 420/2024 від 23.10.2024),

У цілому вивчення дисертаційної роботи дозволяє констатувати факт не тільки високого теоретичного і практичного рівня роботи, а також достовірність й обґрунтованість отриманих авторкою результатів.

Зауваження та дискусійні положення дисертації. Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи можна вказати на деякі дискусійні положення роботи:

1. Вважаю доцільно було б конкретизувати, яким чином і за рахунок яких

інструментів може бути підвищено результативність впровадження запропонованої стратегії, враховуючи соціальні наслідки переходу - вплив на ринок праці, енергетичну бідність, справедливу перебудову вугільних регіонів тощо.

2. Було б доцільно визначити трансформації, які відбулися після повномасштабного вторгнення рф в 2022 році, що суттєво змінило структуру енергетичного сектору України.

3. Результати дослідження були б більш переконливими, якби авторка при проведені емпіричного аналізу сфокусувалась не лише на чотирьох країнах - Франція, Швеція, Китай, Україна, а й охопила також представників з інших регіонів (Африка, Латинська Америка, Південно-Східна Азія), які мають іншу динаміку декарбонізації та інші інституційні обмеження.

Висловлені зауваження в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку роботи Корогод Альони Ярославівни. Представлений на рецензування рукопис дисертаційної роботи «Національні енергетичні стратегії в умовах декарбонізації світової економіки» є завершеною науковою роботою, у якому обґрунтовано та запропоновано теоретичні та методологічні аспекти формування національних енергетичних стратегій держав в умовах декарбонізації світової економіки .

Загальний висновок. Дисертаційна робота Корогод Альони Ярославівни на тему «Національні енергетичні стратегії в умовах декарбонізації світової економіки» являє собою завершене, самостійно виконане наукове дослідження. Матеріал викладено логічно, послідовно, в науковому стилі. За складом наукової новизни, рівнем обґрунтованості і достовірності одержаних результатів, їх теоретичною та практичною значущістю дисертація на тему «Національні енергетичні стратегії в умовах декарбонізації світової економіки» відповідає Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення

разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44., а її авторка Корогод Альона Ярославівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Рецензент:
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри світової економіки
Державного торговельно-економічного університету **Ганна ДУГІНЕЦЬ**

Підпис Дугінець Г засвідчую
Начальник відділу кадрів